

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Kommunestyret		08.12.2022

Vedtak av revidert kommunal forskrift for løypenett for snøskuter i Målselv kommune**Referanser:**

Vedlagte bilag:

Vedlegg

- 1 Kartvedlegg 02122022
- 2 Revidert Forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter Målselv kommune
- 3 Merknadsbehandling av innkomne hørings svar
- 4 Statsforvalterens uttalelse
- 5 Høringsuttalelse til varsel om oppstart – Revidering av kommunal forskrift om løypenett for snøskuter i Målselv kommune
- 6 Høringsuttalelse fra styret for Øvre Dividal nasjonalpark og Dividalen landskapsvernområde - utvidelse av skuterløyper
- 7 Høringsuttalelse vad gjelder rekreasjonsløyper Målselv kommune
- 8 Svar - Høring og offentlig ettersyn av forskriftsendring - Utvidelse av rekreasjonsløype Målselv kommune
- 9 NVEs uttalelse til offentlig ettersyn - Forslag til revidert forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter - Målselv kommune
- 10 Svar på utvidelse av rekreasjonsløyper i Målselv kommune høring og offentlig ettersyn
- 11 Saksprotokoll Høring - utvidelse av rekreasjonsløyper i Målselv kommune.pdf
- 12 Høring - forskriftsendring - Utvidelse av rekreasjonsløyper i Målselv kommune
- 13 Utvidelse av rekreasjonsløyper i Målselv kommune - høring og offentlig ettersyn av forskriftsendring
- 14 Høring - Revidert kommunal forskrift for løypenett for snøscooter i Målselv kommune
- 15 Utvidelse av rekreasjonsløyper - høring - uttalelse fra Rostadvatn hytteforening
- 16 Høringsuttalelse fra Øverbygd Jeger og Fiskerforening vedrørende utvidelse av scooterløyper i Målselv Kommune
- 17 Utvidelse av rekreasjonsløyper i Målselv
- 18 Adresseliste Forskriftsendring rekreasjonsløyper

Utrykte bilag:

[Høringsdokumenter](#)

Bakgrunn:

Plan- og næringsutvalget vedtok i sak 35/2022 å legge forslag til utvidelse av rekreasjonsløyper ut på høring og offentlig ettersyn.

Utredning:

Høringsforslaget omfatter følgende løyper:

1. Sammenbinding mellom Rostaelva (parkering løype 4) og Dødesvatnet (Sørdalen)
2. Løype fra Sandelva (løype 1) til Sandelvatnet
3. Løype fra Sandelva (løype 1) til Bjørkmo (Kirkesdalen)
4. Løype fra Dividalen (løype 3) til Aslatjavri, Gassavakkejavrret og ut på vannet Moskanjavri
5. Sammenbinding fra Lappaskardvatn til Bardu grense

Høringen er gjennomført i henhold til Motorferdselslovens § 4a og prosessen tilsvarer plan- og bygningslovens regler for utarbeidelse av reguleringsplan. Det betyr at dokumentet har lagt ute i minimum 6 uker. Fagmyndigheter, berørte grunneiere og faste høringsparter er tilskrevet (adresselista ligger som vedlegg på saken). Det samme er frivillige lag og organisasjoner som antas å ha berørte interesser. Til sammen mottok kommunen 13 høringssvar som alle ligger som vedlegg til saken.

Eksisterende løyper og bruksmønster

Tabellen under viser solgte løypekort for sesongene 2020-2022.

År	2020	2021	2022
Sesongkort	122	177	154
3-dagerskort	47	73	39
Dagskort	110	129	99
Ukekort	28	9	3
Solgte kort	307	388	295

Statistikk over salg av løypekort i eksisterende løyper gir verdifull informasjon om bruksmønster som kan nyttes i vurderingen av bruksmønsteret når løypenettet utvides. Statistikk over solgte løypekort viser at hovedmengden av kjøpte kort er i siste halvdel av mars og i april måned. 3-dagers kortene er sannsynligvis brukt til helger med overnatting i fjellet. Ukekortene er oftest benyttet til perioden rundt påske.

Skutertetthet i godkjente løyper

Kommunedirektørens vurdering er at de som kjøper sesongkort benytter dette i snitt 5 turer per sesong. Gjennomsnittlig antall skutere per dag i løypenettet er dermed 11,4 fordelt på hele løypenettet.

Dersom vi forutsetter at åpningstid fra 1. desember og at antall turer økes til 10 per sesongkort vil antall skutere per dag i snitt være 10 fordelt på hele løypenettet. Det vil være rom for en betraktelig økning i antall solgte løypekort før den totale belastningen på naturmangfoldet og vinterfriluftslivet blir uakseptabelt.

Driftskostnader

År	2020	2021	2022
Inntekter løypekort	102.800	133.350	104.750
Utgifter drift	258.000	207.583	95.300
Resultat	-156.085	-74.233	9.450

Som tabellen viser har kortsalget ikke finansiert driftsutgiftene til stikking av løyper og brøyting av parkeringsplasser.

Utvidet åpningstider og løypenett vil øke årlige driftsutgifter til brøyting, løypestikking og søppelhåndtering. Stipulert til kr 110.000, -.

Merknader til løypetraseene

Sammenbinding mellom Rostaelva (parkering løype 4) og Dødesvatnet (Sørdalen)

Troms turlag, Troms og Finnmark fylkeskommune og Statskog er positiv til løypa. Løypa vil binde sammen eksisterende løyper.

Sørdalen er leveområde for jerv og det er påvist hilokaliteter nærmere enn anbefalt avstand på 2000 meter. Jerven er for det meste nattaktiv. Stenging av løypa på nattetid og rasteforbud i Sørdalen vil være avbøtende tiltak for jervens økologiske funksjonsområde.

Løype fra Sandelva (løype 1) til Sandelvatnet

Statsforvalter påpeker at området er et leveområde for den trua arten Snøugle.

Området er klassifisert som A-område i kommunens friluftslivkartlegging med et relativt flatt og småkupert skiterrang. Tilgangen til isfiskevann er godt ivaretatt i løypenettet for øvrig og det anbefales å beholde området Sandelvatnet som et stille område.

Løype fra Sandelva (løype 1) til Bjørkmo (Kirkesdalen)

Løypestart følger eksisterende skogsbilveg. Løypa er et nytt startpunkt for å knytte seg på eksisterende løypenett i Dividalen. Denne løypa vil avlaste transport opp Høgskardet og den samla belastningen inn mot Øvre Dividal nasjonalpark vil ikke øke. Løypetraseen ligger innenfor aktsomhetssonen for jerv. Registrering av jerv er gjort årlig fra 2009 til april 2022. I samme periode er det gitt dispensasjoner for kjøring til hytter og sæter, samt at det er gjort uttak av ved i tilknytning til skogsbilvegen, uten at aktiviteten ser ut til å påvirke antall jerveobservasjoner negativt. Avbøtende tiltak er nattetstenging og rasteforbud fra løypestart til Fremste Lappskardvatn.

Løype fra Dividalen (løype 3) til Aslatjavri, Gassavakkejavrret og ut på vannet Moskanjavri

Traseen til Gassavakkejavrret er i konflikt med etablert vinter turløype fra Rosta- til Dærtahytta. Løypa er i flere år brukt som forhåndsgodkjent løype for kjøring etter Forskrift om motorferdsel i utmark og på islagte vassdrag § 5b). Målselv kommune er ikke kjent med at praksisen har forårsaket konflikt mellom skiturister og skuterkjørere.

Sammenbinding fra Lappaskardvatn til Bardu grense

Løypa går i et uberørt inngrepsfritt villmarksområde i randsonen til nasjonalparken. Området er værhardt og skredutsatt.

Bardu kommune har ikke utredet sammenbindingsløype til Målselv. Endepunkt ved kommunegrensa oppfattes ikke som et naturlig turmål med tanke på topografi og fiskevann. En sammenbinding mellom løypenettet i Bardu og Målselv kommune vil føre til økt snøskuter trafikk inn til fiskevannene i Målselv.

Statsforvalteren, Troms og Finnmark fylkeskommune, Saarivuoma sameby, Statskog, Nasjonalparkstyre og Troms Turlag er alle negativt innstilt til løypa.

Vurdering:

Ut ifra statistikk over kjøpte løypekort så ser vi at hovedtyngden kommer i siste halvdel av mars og i april, med en topp i påsketider. En utvidelse av åpningsperioden fra 1. desember forventes ikke å gi stor pågang i mørketida, men kan være et tilbud til organiserte grupper på skutersafari eller nordlysjakt. En eventuell utvidet åpningstid fra 1. desember vil medføre økte kostnader til brøyting og dermed økt løypeavgift.

Naturmangfoldloven

Vurderinger etter Naturmangfoldlovens §§ 8 – 12 er en viktig premissleverandør i arbeidet med utredning av rekreasjonsløyper for snøskuter.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

De fleste truede arter i Norge er knyttet til død ved og grov edelløvtrær, kulturlandskap formet gjennom langvarig hevd ved beiting og slått samt klimaendringer. Alpine områder har et lavt antall truede arter. I den videre utredningen er ikke insekter og plante arter vurdert da rekreasjonsløypene foregår på snødekt mark vinterstid.

Målselv kommune mener at kunnskapsgrunnlaget i saken er tilstrekkelig til at det kan fattes vedtak uten å foreta nye kartlegginger. Målselv kommune har sjekket offentlige databaser, innsynsløsning for sensitive arter, tatt høyde for innspill fra fagpersoner og fagmiljøer, og har hatt dialog med lokale aktører som har god kjennskap til områdene som det planlegges å etablere rekreasjonsløyper i.

Rekreasjonsløypene er lagt i områder med kjent tilstedeværelse av flere sensitive arter, herunder jerv, kongeørn, hønsehauk, snøugle, brushane og fjellrev, og løypene vil gå innenfor varsomhetssonen til flere av artene.

Kjente lokaliteter for kongeørn ligger utenfor varsomhetssonen og kommer ikke i kontakt med de nye rekreasjonsløypene. Informasjon hentet fra sensitive artskart viser at kongeørn er registrert/aktiv i nærheten av eksisterende løyper også etter 2019.

Kommunedirektøren er godt kjent med avlsprogrammet for fjellrev, artens leveområder og hilokaliteter. Samtlige nye løyper er lagt utenfor hensynssonen for fjellrev.

Snøugla er tilpasningsdyktig og flytter seg etter mattilgang. Hekkeperioden varer fra mai til september over tregrensa. Skuterløypene vil være stengt i hekkeperioden og når ungene er små. Kommunedirektørens vurdering er at en utvidelse av åpningstider og løypenett ikke har negative konsekvenser for snøuglas økologiske funksjonsområde.

Brushane er en trekkfugl, som trekker inn i våre fjellområder i mai/juni for å hekke. Rekreasjonsløypene stenges 4. mai og vil ikke være forstyrrende for brushanen.

Jerven er nattaktiv, har sine hilokaliteter i bratt og ulendt terreng i tilknytning til skogbandet. Jerven bruker dalførene som forflytningskorridorer i jakt på mat. Gjennomsnittlig avstand fra hilokaliteter til rekreasjonsløypa i Sør-dalen er 1,4 km og høydeforskjellen mellom løype og hi er mellom 200 og 300 m.

Hønsehauken er territoriell og hekker i Nord-Norge i bjørkeskog og granplantinger. Den har ofte flere alternative reir i reviret. Vinterstid jakter den på ekorn, kråkefugler og rype. Hønsehauken jakter i bebyggelse på småfugler og høns. Hønsehauken er avhengig av hogstmoden-/gammel skog.

Som avbøtende tiltak mener Målselv kommune at å forby rasting på hele eller deler av strekningene som vil komme innenfor varsomhetssonen for jerv, vil holde aktiviteten på et restriktivt nivå og vil være et godt tiltak for å beskytte arten. Flere av rekreasjonsløypene går i dalfører, som fungerer som korridorer og er naturlige passasjer for både byttedyr og rovdyr. Sjørdalen er ikke et naturlige turmål for skuterkjørere, men vil fungere som gjennomkjøring for å komme seg ut til populære isfiskevann. Gjennomkjøring er mindre forstyrrende for dyr, enn stopp, rasting og aktivitet rundt skutere. Sjørdalen er skogkledd slik at støy fra motorferdsel vil dempes. For å begrense støy ytterligere mener Målselv kommune at et godt avbøtende tiltak er lavere fart. Lav og jevn fart skremmer dyr mindre, og nedsatt hastighet vil innebære at minsteavstander til viktige og svært viktige friluftsområder reduseres. Det kan også være aktuelt å begrense tidsrommet snøskuterkjøring er tillatt i sårbare områder og perioder. Det som kommunen har kunnskap om skal ivaretas, og rekreasjonsløypene skal ikke være til ulempe for det biologiske mangfoldet. Ingen av rekreasjonsløypene vil komme i direkte berøring med verneområder.

§ 9 Førre var prinsippet

Målselv kommune mener at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å fatte vedtak i saken. Kommunen mener å ha tatt høyde for førre var prinsippet på følgende måter:

Foreslått løype fra Lappskarvatn til Bardu grense: Løypa ligger i randsonen til Øvre Dividal nasjonalpark (ØDN) og er en del av et sammenhengende uberørt og villmarksprega område. Kommunedirektøren har med bakgrunn i innkomne høringsuttalelser vurdert at denne løypa må utredes nøyere før den eventuelt kan anbefales.

I Sjørdalen er det jerv, og løypa som går gjennom dalen vil i hovedsak fungere som gjennomkjøring. Det innføres forbud mot rasting og nattstenging av løypa for å sikre ro i områdene for den nattaktive jerven.

Løype Sandelva til Bjørkmo (Kirkesdalen) har et registrert jervehi innafor aktsomhetssona. Avbøtende tiltak er forbud mot nattkjøring og forbud mot rasting.

Løypa fra Sandelva til Sandelvvatnet er foreslått tatt ut av nytt løypenett av hensyn til snøugla og friluftsjnteressene.

§ 10 Samlet belastning

Samlet belastning for økosystemet

Av all innsamlet informasjon opplever kommunen at aktiviteten i områdene er holdt på et restriktivt nivå i dag i vintermånedene. Det er merkbart mer aktivitet i barmarksesongen, dette være seg skogsarbeid, utbygging eller annet type arbeid, friluftsliv og tilsvarende. For vegetasjon mener Målselv kommune at arter i liten grad blir påvirket av snøskuterspor vinterstid.

I 2019 ble det etablert flere rekreasjonsløyper, og Målselv kommune har ikke fått signaler om skader eller annen påvirkning på naturmangfoldet. Målselv kommune har vært i tett dialog med Miljøavdelingen hos Statsforvalteren, og kategori C artene er gått gjennom sammen med avdelingen. Målselv kommune har også hatt dialog med fjelltjenesten lokalt, som har gitt verdifull informasjon om arter som lever i områder der kommunen har løyper. Miljødirektoratet har laget en veileder for *Naturmangfold og planlegging av snøskutertraseer*, med oversikt over varsomhetssoner over arter det må tas ekstra hensyn. Flere av artene som er listet opp har leveområder der rekreasjonsløypene er tiltenkt. Det er selvsagt mange andre arter å ta hensyn til, og som kan påvirkes av en skuterløype. Basert på gjennomgangen av arter i naturbase, er det i hovedsak fysiske inngrep, motorferdsel vår/sommer, moderne skogbruk/landbruk og klimaendringer som i stor grad skader artene. Det skal ikke foretas fysiske inngrep knyttet til rekreasjonsløypene.

Målselv kommune vurderer det slik at rekreasjonsløypene ikke vil være til stor skade eller ulempe for reindrifta. Det er god dialog med reindrifta og løypen/løypene vil bli stengt dersom det oppstår situasjoner som krever det av hensyn til reindrifta, jfr. forskriften. Dette har fungert godt fra åpning av løypene i 2019. Reinnæringa er som kjent ikke statisk, og da må kommunen forholde seg til disse endringene.

§ 11 Kostnadene ved miljøforringelse

Rekreasjonsløypene vil gå på snødekt mark og kommunen plikter å følge opp at løypene stenges dersom deler av løypene blir bar. Det er ikke registrert skade på barmark i forbindelse med snøskuterkjøring på de tidligere løypene. Det er som kjent ikke tillatt med terrenginngrep, som planering eller opparbeiding av terrenget. Forsøpling kan forårsake skade på naturen. Kommunen følger dette opp med å ha tilgjengelige søppelkasser på eller i nærheten av parkeringsplassene. Det kan vurderes å sette opp informasjonstavler der det er hensiktsmessig, med informasjon om verneområder, arter, kulturminner og tilsvarende. Målselv kommune forplikter seg til å rydde opp ved eventuell skade på naturen.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Kjøring vil foregå på snødekt mark, i stikken løyper slik at kommunen har kontroll på hvor det er ferdsel og at all ferdsel samlokaliseres. Målselv kommune har lagt løypene der det er mest hensiktsmessig for beskyttelse av naturmangfold. Det brukes materialer av trevirke for stikking av løype, og ved vindfall vil det ikke være til forsøpling og skade i naturen.

Samlet vurdering naturmangfold

En forlengelse av åpningstida fra 1. desember vil ikke føre til økt belastning på naturmangfoldet, da det forventes svært liten aktivitet i løypene i desember og januar.

En utvidelse av åpningstidene i form av nattåpning øker den samla belastninga i forhold til naturmangfoldet, spesielt for jerven som er nattaktiv.

Kommunedirektørens vurdering er at andre arter registrert i områdene for nye foreslåtte snøskuterløyper har evne til å tilpasse seg eller vil ikke bli berørt i tidsrommet rekreasjonsløypene er åpne.

Snøugla er en sårbar art som er avhengig av lemen og andre smågnagere. Ved samarbeid og kommunikasjon med SNO og Fjelltjenesten vil Målselv kommune stenge deler av løypenettet dersom det viser seg at løypenettet kommer i konflikt med gode smågnager år og dermed snøuglas mattilgang.

Kommunedirektørens vurdering er at brukere av rekreasjonsløypene vil opptre ansvarlig overfor natur og naturmangfold. De vil dermed ta tilstrekkelig hensyn til dyrelivet i utøvelsen av denne type friluftsliv.

Det er registrert sårbare plantearter langs løypene. Ferdsel vil foregå på snødekt mark og løypene vil kun være åpne i perioder med forsvarlig snødekke.

Samlet vurdering friluftsliv inkludert støy

Kommunen har kartlagt sine friluftsområder i henhold til Miljødirektoratets veileder og definert flere områder som A-områder (svært viktige friluftsområder). Bakgrunnen for klassifiseringen er blant annet at områdene blir mye brukt som følge av isfiskeløypene til Lappskardvatna, Sandelvatn, Aslatjavri, Gassavakkejavrret og Moskanjavri. Flere av områdene er klassifisert som A-områder på grunn av rekreasjonsløypene.

Målselv kommune mener å oppleve snøskuter som friluftsliv, selv om det ikke defineres slik i loven. Det er rekreasjon som er med på å få folk ut i naturen. Siden veilederen ikke definerer motorisert ferdsel som friluftsliv vil Målselv kommune i nært forestående rullering av kommuneplanens arealdel vurdere å rullere friluftslivskartleggingen.

På internettsiden www.ut.no kan det se ut til at de aktuelle områdene er mye brukt om sommeren (barmarkstier), mens at det er mindre brukt om vinteren for å gå på tur. Internettsiden www.skisporet.no viser at rekreasjonsløypene ikke går i viktige skiområder.

Kommunen har så langt som mulig forsøkt å plassere løypene på en slik måte at de skal være til minst mulig hinder og støy for friluftslivet, selv om løypene vil gå i svært viktige friluftsområder. Det er satt en støygrense på 40 dB, men likevel vil skuteraktivitet kunne høres godt, og løypene er lagt innenfor disse grenseverdiene. I henhold til veilederen er det ikke forbudt å legge rekreasjonsløyper for snøskuter med støy over 40 db i viktige friluftsområder.

Lavere hastighet er et godt avbøtende tiltak, da en hastighetsreduksjon ned til 20 km/t i løype 9 vil innebære at minsteavstanden for å overholde 40 dB reduseres fra 450 meter til 175 meter, jamfør Miljødirektoratets veileder for støy. Målselv er en kommune med mye villmarkspreget natur og utmark, og kommunen har god dekning av friluftsområder av samme områdetype. Kunnskap om bruken av friluftsområdet på vinteren tilsier at løypen vil ha liten konsekvens for friluftslivet.

Forbud mot nattkjøring vil være et avbøtende tiltak.

Økt salg og omfang av moderne 4 takt snøskutere gir lavere støynivå og er mer miljøvennlige enn gamle 2 takt snøskutere som det blir stadig færre av.

Reindrift og konsultasjonsplikta

Indre deler av Målselv er en sommerbeite for svensk reindrift. Forskrifta § 3 d) og e) gir kommunen fullmakt til å stenge løypene dersom det oppstår forhold som gjør dette nødvendig. Hensynet til reindriften er et slikt hensyn. Kommunen har klare rutiner på stenging i forhold til varsling.

Under prosessen har det vært 2 møter med Lainiovuoma sameby med bakgrunn i konsultasjonsplikten. Tilsvarende mulighet har vært gitt til Saarivuoma og Könkämä sameby. I tillegg er Nord-Senja tatt inn i arbeidet basert på reservevinterbeite i Cávvari. Løype 7 Sördalsløypa går i grensa til Cávvari.

Vurderinger knyttet til utvidet åpningstid

Forskriftsendringen åpner for utvidet åpningstid ved åpning av løype 3 1. desember under forutsetning av bærende snødekke og merking av løypene. Trafikkmengden i desember og januar forventes å være relativt beskjeden, men det åpner mulighet for organiserte turer med for eksempel Nordlyssafari.

En gjennomgang av Turlagets hyttebøker viser en svært lav besøksfrekvens i desember og januar. En eventuell åpning av rekreasjonsløypene i perioden 1. desember – 15. februar kommer ikke i konflikt med friluftslivet.

Kommunedirektørens vurdering er at det i samme periode (1. desember – 15. februar) også vil være svært begrensa bruk av rekreasjonsløypene. Forventet bruk er organiserte gruppeturer med turister i avgrensede deler av løypenettet.

Konklusjon og oppsummering

- Gjennomføring av nattforbud reduserer den samla belastningen på naturmangfoldet og friluftslivet.
- Åpning 1. desember har svært liten betydning for naturmangfoldet og friluftslivet på grunn av lite bruk av løypene.
- Av hensyn til turistnæringen opprettholdes åpning av løype 3 og 7 fra 1. desember dersom snøforholdene tillater det.
- Åpning 1. desember vil gi økte driftskostnader for kommunen.

Kommunedirektøren anbefaler følgende utvidelse av eksisterende løypenett:

1. Løype 7 Sammenbinding Rostaelva (parkering løype 4) og Dødesvatnet (Sørdalen).
2. Løype 3 og 9 Dividalen (løype 3) til Aslatjavri, Gassavakkejavrret og ut på vannet Moskanjavri.
3. Løype 8 fra Sandelva (løype 1) til Bjørkmo (Kirkesdalen).

Under henvisning til ovenstående vil kommunedirektøren anbefale at kommunestyret gjør slikt

vedtak:

Vedlagt Forskrift om kommunalt løypenett for snøskuter, Målselv kommune, Troms med tilhørende kart datert 02.12.2022 vedtas.